

Koeien & Kansen-ondernemers sturen op minder eiwit in rantsoen

ing. AG (Aart) Evers

Nieuws

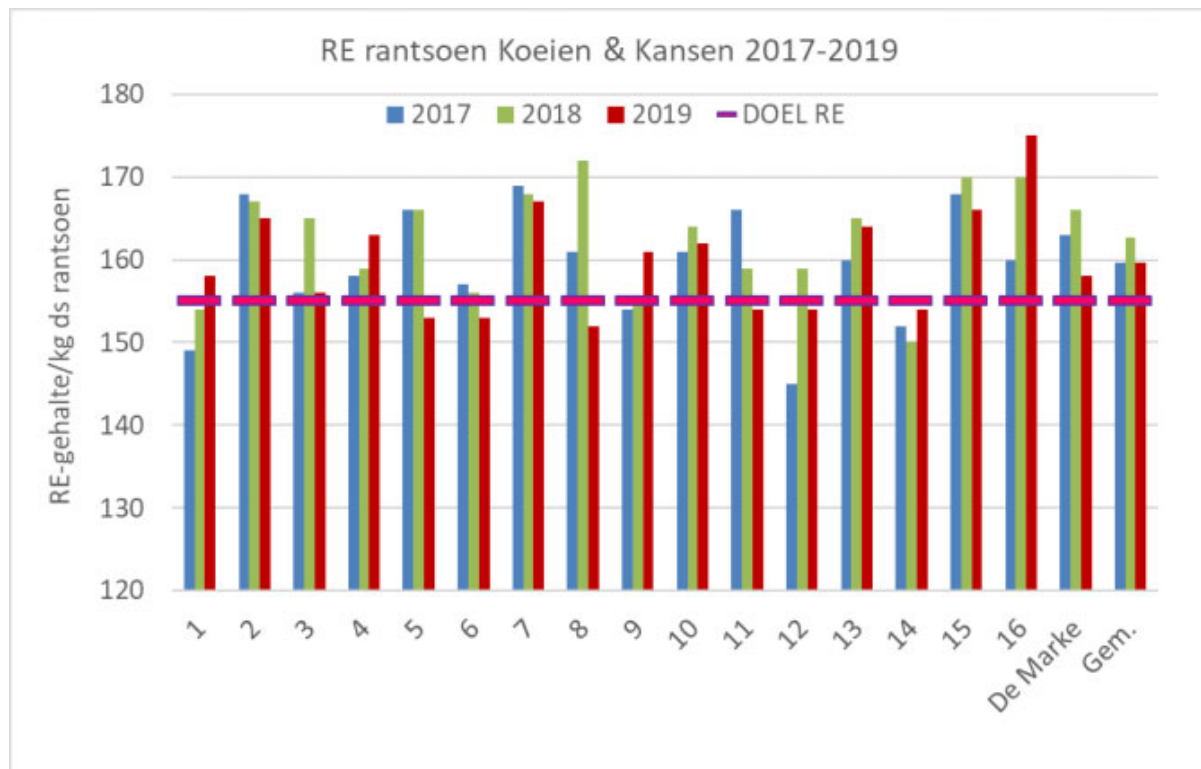
Gepubliceerd op
26 mei 2020

Binnen het project Koeien & Kansen ligt in 2020 de focus op het realiseren van een maximaal RE-gehalte in het rantsoen van 155 g/kg droge stof. In 2019 lag dat RE-gehalte op een gemiddeld Koeien & Kansen-bedrijf op 160 g/kg droge stof. De stikstofcrisis is een belangrijke aanleiding om hier op te focussen, aangezien minder RE in het rantsoen leidt tot minder ammoniakemissie.

In 2020 gaan alle Koeien & Kansen-ondernemers aan de slag met het verminderen van de eiwitvoeding. Het doel voor elk Koeien & Kansen-bedrijf is om een RE-gehalte te realiseren van maximaal 155 gram RE per kg droge stof in het totale rantsoen. Figuur 1 laat zien dat een gemiddeld Koeien & Kansen-bedrijf in 2019 uitkomt op een RE-gehalte van 160 gram RE per kg droge stof. Ook in 2017 lag het RE-gehalte op dit niveau. In 2018 was het met 163 gram RE per kg droge stof nog iets hoger. Dit is al wel bijna 5 g/kg lager dan gemiddeld in de praktijk in 2018 werd gerealiseerd, maar het moet in 2020 nog scherper kunnen.

Variatie RE-gehalte in rantsoen

Figuur 1 laat zien dat het RE-gehalte in het rantsoen in 2019 varieert tussen de 152 en 175 gram RE/kg droge stof. In 2017 was de variatie iets groter. Toen schommelde het tussen de 145 en 169 gram RE/kg droge stof. Bedrijf 16 heeft in 2019 het hoogste RE-gehalte. Dit bedrijf heeft meer dan 10% vers gras in het rantsoen (zie Figuur 3) met een vrij hoog RE-gehalte in het verse gras van 231 gram RE/kg droge stof (zie Figuur 2).

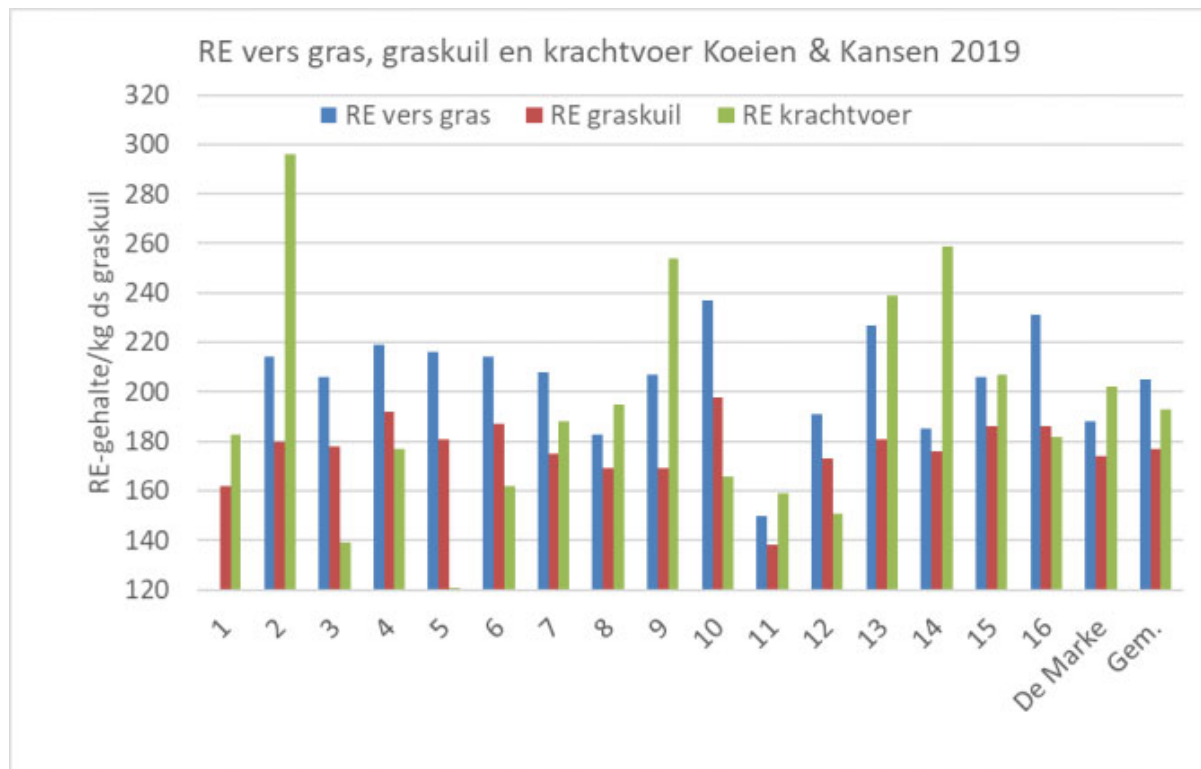
Figuur 1: RE-gehalte rantsoen Koeien & Kansen-bedrijven 2017-2019 gerelateerd aan de doelstelling van 155 g/kg ds.

Bedrijf 8 heeft in 2019 het laagste RE-gehalte in het rantsoen. Dit is opmerkelijk, omdat bedrijf in 2018 met 172 gram RE/kg droge stof nog het hoogste RE-gehalte had. In 2019 voerde dit bedrijf 6% vers gras met een RE-gehalte van 183 gram RE/kg droge stof. Ook het RE-gehalte van de gevoerde graskuil was met 169 gram/kg ds lager dan het Koeien & Kansen gemiddelde van 177 gram RE/kg droge stof (zie Figuur 2).

Doel vaak nog niet gehaald

Figuur 1 laat zien dat er 11 bedrijven zijn die een hoger RE-gehalte in het rantsoen hebben dan het doel van 155 gram RE/kg droge stof. De bedrijven 5, 6, 8, 11, 12 en 14 realiseerden in 2019 al een lager RE-gehalte in het rantsoen dan het doel van 155 gram RE/kg droge stof. Bedrijf 16 zit het verst van het doel af en moet het RE-gehalte in het rantsoen nog met 20 gram RE/kg droge stof verlagen. De bedrijven 2, 7, 13 en 15 moeten ook nog een forse stap zetten van ongeveer 10 gram RE/kg droge stof.

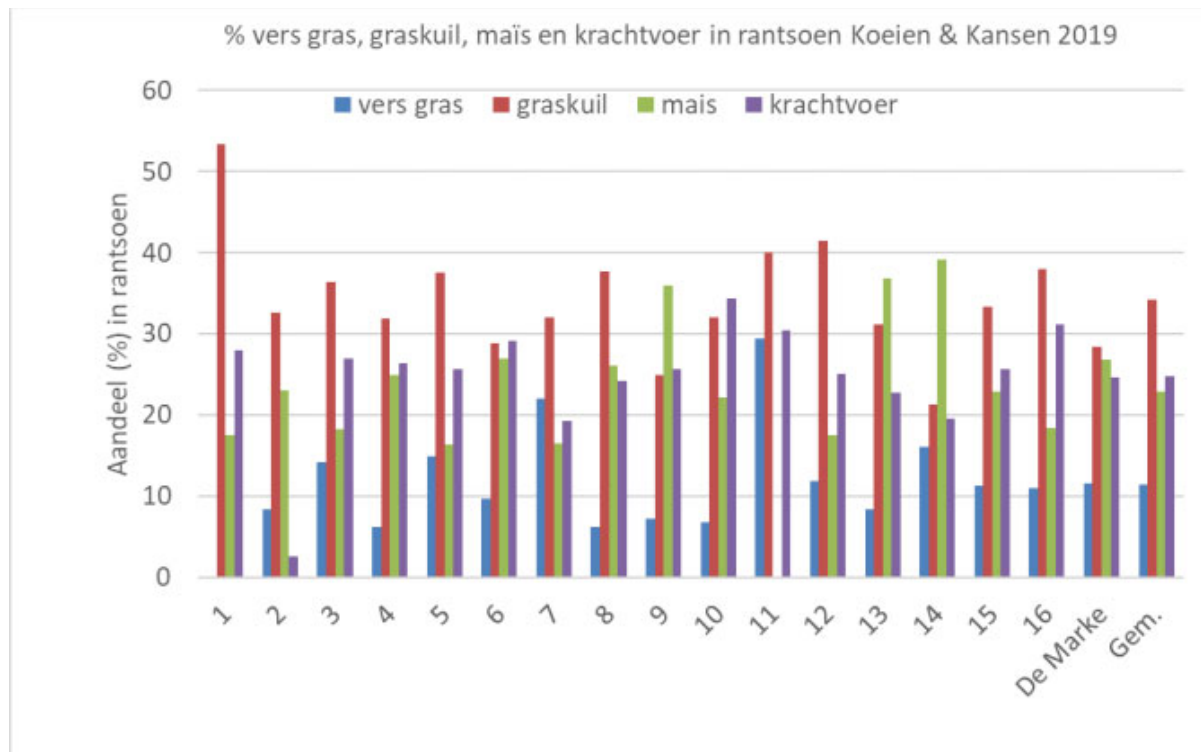
Lager RE in voer mogelijk

Figuur 2: RE-gehalte in vers gras, graskuil en krachtvoer op de Koeien & Kansen-bedrijven in 2019. RE vers gras is berekend met Kringloopwijzer, overige gehalten zijn gemeten waarden.

Figuur 2 laat zien dat er een grote variatie is in het RE-gehalte van krachtvoer. Op bedrijf 2 wordt vanwege voeren van veel bijproducten weinig krachtvoer verstrekt (slechts 3%, zie Figuur 3), maar het RE-gehalte van het krachtvoer is met bijna 300 gram per kg droge stof wel hoog. Op bedrijf 5 met 26% krachtvoer in het rantsoen is het RE-gehalte van het krachtvoer net iets meer dan 120 gram per kg droge stof. Zes Koeien & Kansen-ondernemers voeren krachtvoer met meer dan 200 gram RE/kg droge stof en hebben waarschijnlijk nog mogelijkheden om het RE-gehalte van krachtvoer te verlagen.

Naast verlagen van het RE-gehalte in aangevoerd (kracht)voer is het voor veel bedrijven mogelijk om het RE-gehalte in het ruwvoer te verlagen. Vooral bij vers gras en graskuil is winst te halen. Figuur 2 laat een grote variatie zien in RE-gehalten van vers gras en graskuil. Het biologische bedrijf 11, wat geen kunstmest gebruikt, heeft de laagste RE-gehalten (respectievelijk 150 en 138 gram RE/kg droge stof voor vers gras en graskuil). Er zijn ook gangbare bedrijven met een laag RE-gehalte. Bedrijf 1 realiseert een RE-gehalte in graskuil van iets meer dan 160 gram RE/kg ds. Op bedrijf 10 is dit bijna 200 gram RE/kg droge stof. Voor vers gras is de variatie nog groter tussen de gangbare bedrijven: het RE-gehalte van vers gras op bedrijf 8 ligt iets boven de 180 gram per kg droge stof, terwijl het gehalte op bedrijf 10 bijna 240 gram RE/kg ds is.

Figuur 3: Aandeel vers gras, graskuil, maïs en krachtvoer in rantsoen Koeien & Kansen-bedrijven 2019 (uitgedrukt als percentage van de totale ds-opname).

Omdat het bemestingsniveau op de bedrijven 8 en 10 niet heel veel van elkaar afwijkt, lijkt de snedezwaarte en inschaarhoeveelheid hier een belangrijke invloed te hebben op het verschil. Mogelijk zit er ook verschil in de samenstelling van de aanwezige grasrassen, waardoor het RE-gehalte van gras en graskuil kan variëren.

Winst te halen

Uit deze cijfers in de grafieken blijkt dat verschillende Koeien & Kansen-ondernemers nog stappen moeten zetten om dit jaar een RE-gehalte in het rantsoen van 155 g/kg te halen. Behalve minder RE met krachtvoer voeren is er voor een aantal bedrijven ook ruimte om het RE-gehalte in vers gras en graskuil te verlagen. Om dit te realiseren moeten zij zich meer focussen op o.a. de bemestingsstrategie, de snedezwaarte, keuze van grasrassen bij herinzaai en het moment van inscharen en oogsten.